

<http://digithum.uoc.edu>

Dossier «Orientalisme»

Orientalisme: a trenta anys vista*

Introducció

Carles Prado-Fonts

Professor dels Estudis de Llengües i Cultures de la UOC

cprado@uoc.edu

Data de presentació: novembre de 2007

Data d'acceptació: desembre de 2007

Data de publicació: maig de 2008

Citació recomanada:

PRADO-FONTS, Carles (2008). "Orientalisme: a trenta anys vista. Introducció". *Digithum*, núm. 10 [article en línia].
DOI: <http://dx.doi.org/10.7238/d.v0i10.510>

Resum

Aquest dossier aplega un seguit d'articles inspirats en el concepte d'orientalisme d'Edward Said. En conjunt, els articles del dossier demostren la importància de l'aportació de Said i defensen la necessitat de continuar treballant per a fer-la encara més rellevant i vigent, tant dins del context acadèmic com en la difusió social que hi hauria d'estar inevitablement connectada. Amb un fil temàtic comú –la percepció de l'Altre ("l'Orient") des de la nostra perspectiva ("l'Occident")– aquests articles defugen la concepció de l'Àsia oriental com a «disciplina» independent i la tracten, en canvi, com a objecte d'estudi que cal abordar amb rigor metodològic des de disciplines concretes: història, pensament, antropologia, literatura. Això hauria de facilitar, d'una banda, la possibilitat de projectar arguments i observacions que enriqueixin debats ja existents a cada disciplina aportant-hi una nova llum i, de l'altra, la difusió social d'aquestes idees sobre l'Àsia oriental més enllà de cercles restringits.

Paraules clau

orientalisme, Said, Estudis de l'Àsia Oriental, Estudis d'Àrea

Abstract

This dossier contains a series of articles inspired by Edward Said's concept of Orientalism. Together, the articles in the dossier show the importance of Said's contribution and defend the need to continue working to make it even more important and valid, both in the academic context and in terms of the social diffusion it deserves. With a common thematic thread –the perception of the Other ("the Orient") from our perspective ("the West")– these articles shun the conception of East Asia as

* El text d'aquesta introducció és resultat del projecte d'investigació MEC I+D (HUM2005-08151) Interculturalidad de Asia oriental en la era de la globalización. Les principals idees que s'exposen a continuació van ser comentades i debatudes en el seminari *Àsia oriental: orientalismes, aproximacions i disciplines*, organitzat pel grup de recerca Inter-Àsia de la Universitat Autònoma de Barcelona. Agraïxo els comentaris dels assistents al seminari.

an independent “discipline” and treat it, on the contrary, as an object of study that must be tackled with methodological rigour from specific disciplines: philosophy, thought, anthropology and literature. This should facilitate, on one hand, the possibility of putting forward arguments and observations that enrich already existing debates in each discipline by shedding new light on them and, on the other, the social diffusion of these ideas on East Asia beyond limited circles.

Keywords

orientalism, Said, East Asian Studies, Area Studies

1

Si el lector obre *The Asian Mystique: Dragon Ladies, Geisha Girls & Our Fantasies of the Exotic Orient*, ensopegarà de seguida amb la següent anècdota, protagonitzada per la mateixa autora del llibre, la periodista nord-americana Sheridan Prasso:

«El 1990, poc després que m'hagués traslladat de Chicago a l'Àsia com a corresponsal de notícies, em van començar a intrigar les freqüents visites d'un home que repetia a crits i en una veu monòtona les mateixes paraules una vegada i una altra mentre travessava els carrers sinuosos i costeruts del meu barri dels Mid-levels de Hong Kong. Jo vivia en un edifici de pisos davant d'una paret de ciment que apuntalava el vessant de la muntanya i, per a mi, aquell bloc encimentat semblava una ofensa contra la natura. Sabia que els cantonesos de Hong Kong creuen que hi ha déus a tot arreu i per a totes les coses –a la cuina, als arbres, a l'aigua i al paisatge. Podia ser que els càntics d'aquell home estiguessin destinats a calmar el déu de la muntanya, que devia estar enfadat per un sacrilegi com aquell perpetrat per l'home? Volia recrear-me en la fantasia que em deia que era testimoni d'aquella Àsia mística que se'm presentava tot just a l'altra banda de la finestra del meu edifici de ciment. Vaig comentar-ho a la meua companya de pis, que era xinesa, i un dia, quan vaig tornar a sentir els càntics d'aquell home, vaig anar corrent a buscar-la. La meua companya de pis va sortir al balcó, va escoltar els càntics i es va girar cap a mi tot rient: “Em sembla que l'únic que fa és recollir deixalles de metall”. Mai més no vaig ser capaç de veure l'Àsia de la mateixa manera» (Prasso, 2005, xi-xii).

És probable que l'anècdota d'aquesta periodista provoqui en més d'un lector un somriure incòmode: qui més qui menys ha estat víctima d'alguna situació similar. Ens pot semblar, doncs, que l'anècdota posa al descobert les vergonyes de la nostra ignorància. Però també –cosa potser encara més important– ens delata i fa evidents les assumpcions de les quals partim quan intentem entendre un Altre que ens és llunyà i ben diferent. Fruit dels règims

representacionals que ineludiblement ens envolten a Occident, és freqüent que la nostra percepció de cultures i societats com la xinesa, la japonesa o la coreana es vegi tenyida, sovint de manera inconscient, d'un vel exotitzant.

En les darreres dècades, la globalització del capitalisme ha fet que la presència a casa nostra d'aquestes cultures cada cop sigui menys singular i més visible –no solament sobre el paper o la pantalla de la premsa i dels mitjans de comunicació, sinó també dins de les realitats i rutines quotidianes de gairebé tothom: a l'escola, al barri, a la feina o al supermercat, per exemple.

Paradoxalment, però, aquesta major presència i familiaritat no ha esvaït (encara) la majoria de mites, estereotips i creences sobre l'altre –foraster, llunyà, exòtic, incompreensible– que, com dèiem, tenyeixen les nostres assumpcions i decanten les percepcions en una direcció ja marcada prèviament.¹ Al cap de trenta anys d'haver-se publicat una obra cabdal per a les humanitats i les ciències socials com *Orientalisme*, d'Edward Said (1978),² que precisament posa al descobert i denuncia aquests mecanismes de representació, la paradoxa mereix, creiem, una petita reflexió.

2

A *Orientalisme*, Said dissectiona la manera com, des d'Occident, s'ha construït una determinada imatge de l'Orient que ha marcat la manera d'entendre'l, de representar-lo i d'aproximar-nos-hi. A hores d'ara ja són ben conegudes les tres dimensions que, segons Said, canalitzen aquestes representacions de l'Altre oriental: l'estudi acadèmic que té per objecte d'anàlisi l'Orient o el Pròxim Orient; un discurs dins del qual Orient i Occident són conceptes oposats i l'un representa l'altre i, alhora, exerceix com a tal; i l'estil que Occident utilitza per a dominar, reestructurar i desplegar autoritat sobre l'Orient amb la justificació que la cultura i els valors occidentals, assumits com a oposats als orientals, són superiors. Said demostra que aquestes dimensions, de manera interrelacionada, han construït i construeixen el concepte d'Orient mitjançant un procés que etiqueta, defineix i justifica aquesta àrea geogràfica. En altres paraules, Said explica que les nostres visions de l'Orient no són més que re-presentacions, construccions

1. Sobre els estereotips i altres qüestions relacionades amb l'alteritat, la diferència i la significació, vegeu Guarné (2004).

2. Traducció catalana: E. Said (1991). *Orientalisme. Identitat, negoció i violència*. Vic: Eumo.

<http://digithum.uoc.edu>

Orientalisme: a trenta anys vista. Introducció

ideològiques ancorades en una perspectiva determinada –en el nostre cas, eurocèntrica– i amb una agenda inherent.

Com el mateix autor reconeix, l'*Orientalisme* de Said beu de l'obra de Michel Foucault i s'inscriu de ple en l'efervescència del postestructuralisme –un conjunt de moviments intel·lectuals nascuts al voltant de la dècada de 1970 que va qüestionar idees, conceptes i plantejaments que s'havien assumit com a centrals o «universals» en la teoria, en el coneixement i en el llenguatge. L'aportació de Said s'identifica plenament amb la voluntat postestructuralista de «descentrar l'univers» i, en paraules de Derrida (1966), qüestionar «l'estructuralitat de l'estructura». És així com diversos moviments o branques del postestructuralisme basteixen un projecte crític destinat a desfer, contradir o dotar de complexitat assumpcions que no s'havien posat en dubte fins al moment. El feminisme i els estudis de gènere, per exemple, van criticar la ideologia patriarcal i fal·locèntrica. La deconstrucció derridiana, per la seva banda, va interrogar la centralitat i la transparència del llenguatge, del text i del significat *per se*. En el cas que ens ocupa, l'aportació de Said va facilitar que els estudis postcoloniais aprofundissin en les múltiples implicacions derivades de la complicitat històrica entre l'eurocentrisme i l'imperialisme occidental.

Certament, l'obra de Said no va ser la primera a revelar de manera crítica aquest tipus de mecanismes del colonialisme. Més de dues dècades abans, per exemple, Frantz Fanon ja havia publicat la important *Pell negra, màscares blanques* (1952) i, anys després, *Els damnificats de la terra* (1961), en les quals, a partir de la seva experiència com a psicoanalista, feia una anàlisi dels efectes psicològics del colonialisme sobre la identitat dels colonitzats.³ Ara bé, Said, en comptes de centrar la seva anàlisi en els oprimits, la va decantar cap als opressors –i aquest nou angle va convertir la seva aportació en absolutament cabdal. A banda de generar un important debat acadèmic, les principals conseqüències de la seva obra van ser, com a mínim, dues. En primer lloc, l'aportació de Said va preparar el terreny per a la crítica postcolonial dins del magma postestructuralista. Rere l'*Orientalisme* de Said van arribar altres anàlisis més sofisticades del discurs orientalista, com ara les de Homi Bhabha, i també crítiques més directes a aquest mateix discurs, com ara les de Gayatri Spivak –per esmentar només dos dels diversos representants d'aquestes dues tendències que, juntament amb Said, formen la popularment denominada *Santíssima Trinitat* del postcolonialisme. I, en segon lloc, des d'una perspectiva institucional, l'obra de Said i el debat que va engendrar van ajudar a desenvolupar els estudis postcoloniais com a marc acadèmic legítim –amb l'establiment d'assignatures, programes docents, centres i línies de recerca, perfils i associacions professionals i altres «tecnologies del reconeixement» (Shih, 2004).

No cal dir que l'obra de Said ha rebut, també, nombroses crítiques procedents de diversos fronts: tant d'aquells qui, sentint-

se directament al·ludits com a «orientalistes» i en desacord amb els plantejaments de Said, l'ataquen ofesos des de la trinxera veïna (Lewis, 1983), com també d'aquells qui, immersos en el mateix paradigma postestructuralista que va ajudar a concebre i a difondre la reflexió de Said, en qüestionen alguns aspectes des de dins de casa (Ahmad, 1992). Sigui com sigui, la transcendència de la contribució de Said al món acadèmic i del coneixement en les humanitats i les ciències socials és, a hores d'ara, indiscutible. Inspirant-nos en defenses de l'antropologia postmoderna (Fabian, 2000), podríem dir que Said va ser capaç de plantejar, en un moment històricament molt complex, les preguntes correctes en relació amb la comparació entre cultures, per bé que potser no hi va donar respostes encertades –o, tal vegada, com suggereix Josep Maria Fradera (2004), que va tenir el mèrit de posar «el problema de la comparació» damunt la taula però sense aportar-hi resposta.

Han passat trenta anys d'ençà de la publicació d'*Orientalisme* i ens trobem en un context històric ben diferent. Des de la nostra posició, creiem oportú fer aquí un parell d'observacions sobre la vigència de l'aportació de Said per a la nostra realitat social i acadèmica. En primer lloc, l'anècdota de Sheridan Prasso amb què hem iniciat aquesta introducció, o les múltiples anècdotes personals similars que probablement ens han vingut al cap en llegir-la, suggereixen que la traducció de les idees de Said més enllà del món acadèmic és, encara, força deficient. La representació de l'Altre implícita en diversos contextos i tecnologies de generació i circulació del coneixement –la premsa i els mitjans de comunicació, el cinema i la literatura, etcètera– no sembla indicar que els plantejaments crítics de Said s'hagin difós per les diverses esferes socials ni hagin arrelat de manera àmplia i sòlida. Probablement no fóra gaire agosarat afirmar que aquesta situació demostra la dificultat de trobar ponts i punts de trobada entre el món acadèmic i la difusió social del coneixement –especialment en àmbits acadèmicament minoritaris. En segon lloc, dins del camp institucional relacionat amb l'estudi de l'Àsia oriental, el desenvolupament i la vigència de les aportacions de Said no han tingut la mateixa repercussió als Estats Units –on *Orientalisme* es va publicar inicialment i on l'estudi i la recerca sobre l'Àsia oriental han vist una important transformació en els darrers vint anys– que en contextos acadèmics com el català o l'espanyol. De fet, els trenta anys de la publicació de l'obra de Said coincideixen amb una altra modesta efemèride –el 2008 els estudis oficials de l'Àsia oriental a Catalunya i a l'Estat espanyol celebren els seus primers cinc anys de vida–, i no deixa de ser pertinent, també, repensar la vigència i la validesa de l'obra de Said en aquest context acadèmic més local i proper.

3. Traduccions castellanes: F. Fanon (1974). *Piel negra, máscaras blancas*. Buenos Aires: Schapire; F. Fanon (1963). *Los condenados de la tierra*. Mèxic DF: Fondo de Cultura Económica.

3

La creació de la llicenciatura d'Estudis de l'Àsia Oriental va significar una fita remarcable que, a banda de materialitzar finalment allò que un petit col·lectiu de professors universitaris havia reivindicat durant anys, ens equiparava mínimament amb la majoria de països europeus. La legitimació acadèmica i institucional va facilitar que es posés al servei de la societat una titulació que, fins al moment, havia estat sorprenentment absent en el catàleg de títols oficials de l'Estat espanyol i que, sens dubte, es feia necessària per a entendre amb més rigor i profunditat el món global que ens envolta –un món en el qual el paper de països com la Xina, el Japó o Corea sembla cada cop més visible i rellevant. Després de cinc anys d'existència, però, cal veure també alguns perills derivats de la creació d'un àmbit docent específic i «aïllat» per a l'estudi de l'Àsia oriental.

Ben mirat, en aquest punt és interessant tornar a la primera de les dimensions de l'orientalisme que justament denunciava Said ara fa tres dècades:

«La definició més fàcilment acceptada d'orientalisme és acadèmica i, de fet, l'etiqueta encara s'utilitza en un bon nombre d'institucions acadèmiques. Qualsevol persona que escrigui sobre l'Orient, l'ensenyi o l'investigui –sigui un antropòleg, un sociòleg, un historiador o un filòleg– i tant si ho fa sobre aspectes generals com sobre aspectes més específics, és un orientalista, i allò a què es dedica és orientalisme. Comparat amb *Estudis Orientals* o *Estudis d'Àrea*, és cert que el terme *orientalisme* és menys preferit per als especialistes d'avui dia, perquè és massa vague i general i també perquè té connotacions que recorden l'actitud executiva i arrogant del colonialisme europeu del segle XIX i de començament del segle XX. Tanmateix, s'escriuen llibres i s'organitzen congressos amb "l'Orient" com a tema principal, en els quals l'orientalista, amb vella o nova aparença, n'és una autoritat principal. El que vull destacar és que, tot i que no sobreviu com abans ho va fer, l'orientalisme continua vivint acadèmicament per mitjà de les seves doctrines i tesis sobre l'Orient i sobre allò oriental» (Said, 1978, pàg. 2).

Trenta anys després, aquesta descripció no ha quedat del tot caduca –especialment quan l'observem des de la perspectiva dels Estudis de l'Àsia Oriental a casa nostra. Per tal d'entendre els motius d'aquest estancament, potser val la pena remuntar-se a l'origen d'aquests estudis com a concepte o programa acadèmic, que no és altre que els Estudis d'Àrea (*Area Studies*). Nascuts als Estats Units en plena guerra freda, els Estudis d'Àrea es van articular en nodes docents centrats en una zona geogràfica que l'estudiant havia d'abordar des de diferents disciplines: llengua, història, literatura, societat, política, relacions internacionals, etcètera. L'objectiu d'aquests programes era, originàriament,

fomentar la formació d'especialistes en països i regions que interessaven estratègicament per a «conèixer» l'Altre –l'enemic de l'altra banda del teló d'acer, per exemple.

Tot i que avui dia el context és certament un altre i, d'ençà de la caiguda del Mur de Berlín, la dinàmica geopolítica és força diferent, els Estudis d'Àrea actuals han heretat algunes característiques inherents al seu origen. Alguns d'aquests trets són encara ben tangibles: als Estats Units, els doctorands que siguin ciutadans nord-americans i que estudiïn llengües i cultures «d'importància estratègica per al país» (com, per exemple, l'àrab o el xinès) podran rebre finançament governamental per mitjà de les beques FLAS (Foreign Language and Area Studies), herència del famós Title VI, National Defense Education Act de 1958. Però, més enllà d'aquestes implicacions més lucratives, hi ha nombroses conseqüències que, des d'una òptica discursiva, són fins i tot més capitals. Fruit d'un marc d'origen com aquest i d'uns objectius d'aquest tipus, els Estudis d'Àrea s'inscriuen –de manera més o menys explícita– en una política de reforç de les diferències entre cultures, més que no pas de recerca de similituds entre la cultura llunyana i la cultura pròpia –tal com denuncia el sinòleg suís Jean-François Billeter (2006) quan, amb encert, critica l'aproximació inherent de sinòlegs «mediàtics» com François Jullien que precisament basen el seu èxit a Occident en l'accentuació estratègica d'aquestes diferències, sense una historització àmplia, profunda i acadèmicament rigorosa.

Reprement aquí el fil de l'aportació de Said, Rey Chow recull la crítica del teòric Harry Harootunian, que es lamenta de l'oportunitat perduda pels Estudis d'Àrea, que no han sabut produir una forma alternativa de coneixement a partir de l'obertura que precisament va suposar la publicació d'*Orientalisme*:

«Tal com argumenta Harootunian, malgrat tota la inversió en l'estudi d'altres llengües i d'altres cultures, els Estudis d'Àrea van perdre l'oportunitat, tan adequadament proporcionada per la crítica de Said a l'orientalisme, d'esdevenir l'emplaçament en el qual hauria estat possible una producció de formes del coneixement genuïnament alternatives» (Chow, 2006, pàg. 41-42).

Probablement el retard històric en la implantació d'una titulació oficial d'Estudis de l'Àsia Oriental a casa nostra ha provocat que, quan als Estats Units, context d'origen dels Estudis d'Àrea, ja s'ha replantejat la problemàtica que els és inherent, en el context acadèmic nostrat s'hagi optat per reproduir en els Estudis de l'Àsia Oriental aquesta mateixa estructura qüestionada. Ara bé, a diferència de l'àmbit nord-americà –en què els diferents departaments universitaris (Lingüística, Història, Literatura Comparada, Antropologia, Sociologia, Arqueologia, etcètera) tenen algun professor especialitzat en aquella disciplina aplicada a alguna zona de l'Àsia oriental i en què, encara que la docència en alguns casos encara s'efectuï des de programes d'Estudis d'Àrea, les aproximacions

són marcadament disciplinàries—, en un àmbit acadèmic com el nostre encara no hi ha una llarga tradició d'especialistes que, des de diverses disciplines i departaments universitaris, treballin amb l'Àsia oriental com a objecte d'estudi. Hi ha el risc, doncs, que el context docent dels Estudis de l'Àsia Oriental serveixi per a convertir una titulació en una «disciplina» aïllada, tancada en si mateixa i sense interacció amb els altres àmbits del coneixement que l'haurien de configurar.

És important que s'entengui l'orientació del nostre argument: no pretenem negar la validesa i el potencial dels Estudis de l'Àsia Oriental, ans al contrari: creiem fermament que poden ser valuosos com a emplaçament que, prenent com a objecte d'estudi comú l'Àsia oriental o alguna de les seves regions, permeti un diàleg interdisciplinari crític i enriquidor en diversos sentits. Des del nostre punt de vista, però, és essencial que aquest diàleg es faci entre especialistes amb una formació metodològica sòlida en alguna disciplina concreta. I és essencial, també, que aquest diàleg compti amb la predisposició de tothom. D'una banda, de les pròpies disciplines i dels mecanismes que les articulen (facultats, departaments, editorials, associacions professionals, etcètera), on encara hi ha múltiples reticències a acceptar com a seriós i legítim un objecte d'estudi com l'Àsia oriental i on rondan els prejudicis marcadament orientalistes més o menys encoberts. De l'altra, de molts professors i professores que precisament fomenten l'aïllament i la *guetització* orientalista dels Estudis de l'Àsia Oriental amb diverses excuses i per diversos motius—des de la pròpia incapacitat de mantenir aquest diàleg intradisciplinari i interdisciplinari fins als majors beneficis (de tot tipus) que els pot reportar l'isolament acadèmic. Cal, doncs, fomentar una interdisciplinarietat ben entesa i constructiva, sense caure en la trampa que, com recorda Néstor García Canclini (2004, pàgs.122-123) referint-se al cas dels Estudis Culturals, ens pot arribar a parar aquesta mateixa interdisciplinarietat: és imperatiu que les investigacions i les anàlisis sobre l'Àsia oriental estiguin ben ancorades en una disciplina del coneixement concreta que porti metodologies d'anàlisi rigoroses i que garanteixi una circulació dels resultats més enllà dels cercles «orientalistes».

4

En aquest context, aquest dossier aplega un seguit de textos inspirats, d'una o altra manera, tant en el concepte d'orientalisme de Said com en aquestes inquietuds sobre l'estat dels Estudis de l'Àsia Oriental a casa nostra. En conjunt, els articles següents demostren la importància de l'aportació de Said, de la reflexió que va encetar i, alhora, defensen la necessitat de continuar treballant per a fer-la encara més rellevant i vigent, tant dins del context acadèmic nostrat com més enllà—en la difusió social que hi hauria d'estar inevitablement connectada. Amb un fil temàtic comú que s'inscriu en les reflexions que hem fet al llarg d'aquesta introducció i que es podria sintetitzar en la percepció de l'Altre

(“l'Orient”) des de la nostra perspectiva (“l'Occident”), els articles d'aquest dossier defugen la concepció de l'Àsia oriental com a «disciplina» independent i la tracten, en canvi, com a objecte d'estudi que cal abordar amb rigor metodològic des de disciplines concretes—història (David Martínez-Robles), pensament (Albert Galvany), antropologia (Blai Guarné) i literatura (Carles Prado-Fonts)— aplicades a àrees geogràfiques diferents (la Xina, el Japó) i des d'una distància cronològica diversa (des del món clàssic a l'època contemporània).

Creiem que, des d'aquestes aportacions marcadament disciplinàries, el conjunt d'articles pot projectar arguments i observacions que enriqueixin debats ja existents en cada disciplina aportant-hi una nova llum—la que prové d'un objecte d'estudi encara poc difós i poc legítim a casa nostra com l'Àsia oriental. També esperem que aquest dossier contribueixi a revitalitzar l'obra de Said perquè, en un futur, l'apropament entre cultures sigui més equilibrat èticament i tots siguem més conscients dels condicionants que predeterminen aquest mateix apropament. En altres paraules i reprenent l'anècdota de Sheridan Prasso amb què hem encetat aquesta introducció, perquè en un futur aquestes anècdotes no provoquin un somriure tan incòmode. Revisitar l'*Orientalisme* publicat trenta anys enrere vol dir també, avui, repensar-lo per a trenta anys endavant.

Bibliografia

- AHMAD, A. (1992). *In Theory: Classes, Nations, Literatures*. Londres: Verso.
- BILLETER, J. F. (2006). *Contre François Jullien*. París: Éditions Allia.
- CHOW, R. (2006). *The Age of the World Target: Self-Referentiality in War, Theory, and Comparative Work*. Durham / Londres: Duke University Press.
- DERRIDA, J. (1966). «Structure, sign and play in the discourse of the Human Sciences». *Writing and Difference*. Chicago: The University of Chicago Press, 1978.
- FABIAN, J. (2000, abril). «To Whom It May Concern». *Anthropology News*. Núm. 9.
- FANON, F. (1952). *Peau noire, masques blancs*. París: Editions du Seuil.
- FANON, F. (1961). *Les damnés de la terre*. París: Éditions Maspero.
- FRADERA, J. M. (2004, primavera). «Edward Said i el problema de la comparació». *Illes i Imperis*. Núm. 7, pàg. 5-7.
- GARCÍA CANCLINI, N. (2004). *Diferentes, desiguales y desconectados: Mapas de la interculturalidad*. Barcelona: Gedisa.
- GUARNÉ, B. (2004). «Imágenes de la diferencia. Alteridad, discurso y representación». A: E. ARDÉVOL; N. MUNTAÑOLA *Representación y cultura audiovisual en la sociedad contemporánea*. Barcelona: Editorial UOC. Pàg. 47-127.
- LEWIS, B. (1982, 24 de juny). «The Question of Orientalism». *The New York Review of Books*. Vol. 29, núm. 11.

<http://digithum.uoc.edu>

Orientalisme: a trenta anys vista. Introducció

PRASSO, S. (2005). *The Asian Mystique: Dragon Ladies, Geisha Girls & Our Fantasies of the Exotic Orient*. Nova York: Public Affairs.

SAID, E. (1978). *Orientalism*. Nova York: Viking.

SHIH, S. (2004). «Global Literature and the Technologies of Recognition». *PMLA*. Vol. 119, núm. 1, pàg. 1-29.

Carles Prado-Fonts

Professor dels Estudis de Llengües i Cultures de la UOC

cprado@uoc.edu

Carles Prado-Fonts és llicenciat en Traducció i Interpretació (Universitat Autònoma de Barcelona, 1998), màster en Contemporary Chinese Cultural Studies (Universitat de Westminster, Londres, 2001), màster en Modern Chinese Literature (Universitat de Califòrnia, Los Angeles, 2004) i doctor *cum laude* en Teoria de la Traducció i Estudis Interculturals (Universitat Autònoma de Barcelona, 2005). La seva tesi doctoral, *Embodying Translation in Modern and Contemporary Chinese Literature (1908-1934 and 1979-1999): A Methodological Use of the Conception of Translation as a Site*, explora el paper dels traductors en el naixement de la literatura xinesa moderna. Des del 2004 és professor dels Estudis de Llengües i Cultures de la UOC, on imparteix docència de les assignatures Literatura xinesa i Literatures de l'Àsia oriental: segles XIX i XX i coordina les àrees de Literatura, Cultura i Pensament de l'Àsia Oriental. Ha impartit classes de cultura i civilització xinesa a la Universitat de Califòrnia a Los Angeles i col·labora amb la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Pompeu Fabra. Ha traduït al català *Pan Gu crea l'univers. Contes tradicionals xinesos* i *Diari d'un boig i altres relats* de Lu Xun (finalista del premi Vidal i Alcover de traducció 2001).

Aquesta obra està subjecta a la llicència **Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 Espanya** de Creative Commons. Podeu copiar-la, distribuir-la i comunicar-la públicament sempre que n'especifiqueu l'autor i la revista que la publica (*Digithum*); no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/deed.ca>.